

Интервју: Кристијан Шварц-Шилинг, високи представник за БиХ: “Крећем у лобирање за либералнији визни режим”

*ЕУ и Европска комисија рачунају на јаку државну владу * Ако парламентарци не прихвате уставне промјене, онда морају да понуде алтернативу * Избори највећи тест демократије*

Међу своје приоритете у наредних 12 мјесеци високи представник Кристијан Шварц-Шилинг ставља и либералнији визни режим.

Истиче да ће врло брзо разговарати с аустријским канцеларом Волфгангом Шиселом, те министрима унутрашњих послова ЕУ, како би им скренуо пажњу на проблем слободнијег кретања босанскохерцеговачких бизнисмена.

Кристијан Шварц-Шилинг: Ми упумпавамо новац у БиХ желећи да се она економски опорави и ојача, а онда када је потребно да се тај уложени новац “оплоди”, постављамо му баријере – каже високи представник за “Дневни аваз”.

Прва искуства

Истиче да се са тим проблемом суочио током недавног боравка на Сајму науке и технологије у Хановеру, гдје су БиХ предузетници понудили врло квалитетне производе, али су се нашли пред проблемом одржавања и сервисирања производа због баријера у визном режиму према БиХ.

Кристијан Шварц-Шилинг: Ми морамо мијењати слику о БиХ у иностранству. Морам признати да нисам очекивао да ћу се морати и тиме бавити. Али, све је очитије да у европским престоницама морам агитовати у корист БиХ и у њиховим главама мијењати представу о овој земљи.

БиХ лежи у срцу Европе. Чланице ЕУ ускоро ће окруживати БиХ и овај регион, и Европи мора да буде јасно да ће ово бити саставни дио ЕУ. Без тога се само суочавамо са већим ризицима.

Дневни Аваз: Њемачки канцелар Ангела Меркел, међутим, заговара привилеговано партнерство, а не пуноправно чланство у ЕУ земаља западног Балкана.

Кристијан Шварц-Шилинг: Нисам присталица таквих израза због конотација које они носе са собом. Могу говорити о ономе што је став ЕУ, а он истиче да ће обавезе и обећања дата у Солуну бити испоштована. Њемачка влада ће подржати реализацију тих обећања.

Дневни Аваз: Чини се да је овдје најактуелнија и најдинамичнија дебата о уставним промјенама. Ви у њу нисте значајно укључени.

Кристијан Шварц-Шилинг: Иако разумијем неслагања неких јер сматрају да промјене не иду довољно далеко, да су ентитети и даље јаки, не слажем се с тим и мислим да је држава након ових промјена јача.

Када сам ступио на ову дужност, преговори о промјенама Устава били су у финишу и не сматрам да је требало да се укључим у то. Али, 2007. године слиједи друга фаза када ћемо и ми узети значајније учешће у процесу.

Стање није лоше

Дневни Аваз: Чини се да друге фазе неће бити. Промјене немају парламентарну већину.

Кристијан Шварц-Шилинг: Ако парламентарци одлуче да одбаце понуђене приједлоге, онда морају понудити алтернативу. Данашње стање није лоше, али су промјене договорене у Уставу боље. Неко може рећи да договорено није добро и довољно. Али, у политици морате да будете реални, морате ићи корак по корак.

Дневни Аваз: Шта ако промјена не буде? Хоће ли се то одразити

и на план ОХР-а да прерасте у Канцеларију специјалног представника ЕУ?

Кристијан Шварц-Шилинг: Психолошки, тај неуспјех био би велики корак назад и одразио би се не само на планове ОХР-а. ЕУ и Европска комисија рачунају на јаку државну владу и ако се тај мали корак ка њеном јачању не може направити, онда се може десити да се сумње у пут БиХ у Европу повећају.

Чак ако се то и не деси, ако се преговори о потписивању Споразума о стабилизацији и придруживању (САА) наставе истим темпом, психолошки се тај неуспјех не може умањити.

Почеће се говорити да су договорене промјене биле мали корак напријед, али да босанскохерцеговачки политичари ни то нису били у стању да спроведу. Неуспјех уставних реформи сигурно не би био схваћен као добар знак.

Дневни Аваз: Разговарате ли са политичарима о томе?

Кристијан Шварц-Шилинг: Да. И говорим им да је боље правити и ситније кораке него тапкати у мјесту. Ако пропустимо ову прилику, следећа је тек 2010. године! Мислим да је вријеме да политичке партије добро размисле о интересима грађана.

Дневни Аваз: Шта намјеравате да радите наредних 12 мјесеци?

Кристијан Шварц-Шилинг: Највећи приоритет ми је побољшање економске ситуације. Желим да створим околности за боље услове за рад малих и средњих предузећа. Та грана носи праве велике промјене у друштву.

Њима желимо да понудимо мање бирократије, процес регистрације мора се промијенити, морају се наћи боља рјешења да им се помогне.

Такође, мора се побољшати слобода кретања како би људи могли међусобно сарађивати, али и радити на унапређењу и одржавању својих производа и производње.

Недавно сам с групом босанскохерцеговачких бизнисмена био на ЦеБиту у ХанOVERу. Један од Босанаца понудио је њемачким партнерима врло квалитетан софтвер. Нијемци су били заинтересовани и питали су га колико брзо он може доћи у Њемачку да поправи евентуални квар. Босанскохерцеговачки предузетник је казао да мора сачекати визу и да му за то треба до четири седмице, али ће се потрудити да тај проблем ријеша за десет дана. Нијемци су му се насмијали и рекли да је 24 сата максимум који они могу чекати.

Тада сам видео да је такав однос који ми имамо према БиХ непоштен. Зато ћу са људима у ЕУ разговарати о томе да се визни режим либерализује.

Надаље, у јавности ћу иступати с поруком да су избори највећи тест демократије. Предстојећи избори дају владу за наредне четири године и људи то морају јасно и одговорно схватити. Медији у томе имају изузетну улогу. Кандидати и програми странака морају бити јасно презентовани, упоређивани с програмима других странака... То је огромна ствар и људима морам објаснити значај изласка на изборе и гласања.

Убиједити лидере

Дневни Аваз: Има још приоритета?

Кристијан Шварц-Шилинг: Сљедећи приоритет ми је да покушам да убиједим политичке лидере да прихвате и спроведу споразум о промјенама Устава. Та нам је промјена нужна како бисмо након избора ушли у нову фазу преговора.

Још један приоритет ми је да помогнемо босанскохерцеговачким властима колико год можемо, па ако треба и да шапћемо на неком од испита, да преговори о САА успјешно прођу. Част ми је и веома драго да су европски званичници врло задовољни начином на који се БиХ страна припремила за преговоре о САА са званичницима ЕУ.

Дакле, БиХ треба мало више охрабрења да се ствари покрену.

Превише је негативног мишљења у друштву.

Тврди разговори с Милорадом Додиком

Кристијан Шварц-Шилинг: Недавно сам разговарао с премијером Републике Српске Милорадом Додиком. Он ме је увјеравао да не намјерава опструисати реформу полиције, нити друге реформе. Казао ми је да писмо које је недавно објављено у медијима о реформи полиције није било за јавност и да је он у њему износио одређене ставове, те да му намјера није била да опструише.

Казао је да ће се у овој реформи понашати као и до сада и да неће предводити нити помоћи процесе опструкције.

Било ми је драго да то чујем јер смо и телефоном и лично о овом питању имали тврде разговоре.

Такође, разговарали смо и о питањима финансија, расподјеле прихода од ПДВ-а...

Против сам смјене Диксона

Кристијан Шварц-Шилинг: Не мислим да предсједник Управног одбора Управе за индиректно опорезивање Џоли Диксон (Јоллу Диџон) треба да буде смијењен.

Мој план је да се та позиција препусти домаћим властима и да на њу буде изабран квалификовани држављанин ове земље. Али, то још није припремљено, ово је година избора и желим да се тај трансфер деси одмах након избора.

Питање Бонских овлаштења

Кристијан Шварц-Шилинг: Бонска овлаштења створио је Савјет за имплементацију мира, и већ сам добио одобрење да ријешим питање смијењених политичара тако да се, након нестанка ОХР-а, тим питањем не треба бавити. Ко није на суду, ко није оптужен... мора да има ријешен статус. Не желим да нам се деси ситуација као са десертификованим полицајцима.

Значи, смијењени појединци могу да се обрате и њихов случај ће бити врло детаљно размотрен. Изузетак од овога су особе које су кажњене због несарадње с Трибуналом у Хагу.